

**Císařská kompaktáta, vyhláška o
přijímání podobojí, dekret *Ut
lucidius videatur***

Zikmundovy kapitulace neboli císařská kompaktáta (*compactata cum imperatoris facta*)

- V průběhu jednání mezi husity, Zikmundem a basilejským koncilem se ukazuje jako nezbytné, aby císař učinil husitům **ústupky nad rámec basilejských kompaktát**
- První skupina sepsaná v **Brně** (léto 1435) a **Stoličném Bělehradě** (leden 1436): privilegia určena českým a moravským stavům a oběma pražským městům
- Druhá skupina vzniká až po slavnostním vyhlášení basilejských kompaktát v **Jihlavě** (13., 20. a 23. července 1436): **potvrzení arcibiskupské volby J. Rokycany, velký majestát na svobody a práva království, majestát ohledně přijímání uprchlých osob**
- Otázka jejich reálného uplatňování

Působení basilejského koncilu v Praze v době pokompaktátní

- Od března 1437 je koncil v Praze zastoupen již jen **Filibertem**, biskupem z Coutances
- V letech 1438 vydány koncilem mandáty zplnomocňující Filiberta např. **přijímat do církevní jednoty dle kompaktát**, odpouštět hříchy, napravovat poklesky...
- Dne 27. 6. 1439 vystaven poslední mandát, to již však byl Coutanceský biskup několik dní po smrti
- Utrakvistům Rokycanova směru musel Filibert vadit zejména **kvůli svěcení kněžstva**, byť z něj kališníky jako takové nevynechával

Vyhláška o kompaktech a přijímání podobojí

- Dne **12. dubna 1437** při ukazování ostatků svatých v novoměstské **kapli Božího těla** prohlášení Češi a Moravané přijímající podobojí za věrné křesťany, a to z příkazu Zikmunda a Filiberta
- V dochovaném textu šest bodů: 1-2: obecná **závaznost kompaktát**; 3: **vyhlášení míru** mezi všemi světskými a duchovními; 4: kdo a kdy může přijímat *sub utraque specie*; 5-6: utrakvisté nemají být vystaveni **žádnému hanění či nátlaku**
- Na připomínku této události někdy před rokem 1462 umístěna do novoměstské kaple **tzv. kompaktátní deska** (dnes pouze replika v podobě dvou cedulí)

*„... aby všickni světští i duchovní tato **kompaktáta**, tj. úmluvy popsané a zapečetěné mezi Českým královstvím a markrabstvím Moravským s strany jednej a mezi svatým sborem basilejským a jeho legáty s strany druhé **povinně a věrně držali, zachovávali a je skutkem plnili...**“*

*„... všem těm, kteříž mají obyčej přijímati tělo a krev Pána našeho Jezu Krista pod oběma způsobama a v jednotě jsou církve svaté, dána jest **svoboda a svolenie od svatého sboru basilejského, aby tak přijímali pod obojí způsobú na každém místě a v každé faře, kdež jsou ten řád a obyčej zachovávali...**“*

Basilejský dekret o svatém přijímání

- Mezi srpnem a říjnem 1437 **basilejská disputace** mezi Palomarem a „konzervativními“ husity Janem z Příbrami a Prokopem z Plzně o **nezbytnosti kalicha a přijímání dětí**
- Na konci listopadu se oba mistři vrací do Prahy, aniž by obdrželi od koncilu závazné stanovisko k *necessitas calicis*
- Dne **23. prosince 1437** publikován koncilem překvapivě stručný dekret *Ut lucidius videatur*: pro laiky je **plně dostačující subunitní praxe**
- Ve stejné době koncil vyhotovil **koncept nové licence přijímání podobojí + očistné listy**

„... ordinata est forma litterarum libertacionis Bohemorum ad communionem sub vtraque specie (...) concedebat sacerdotibus regni Bohemie, prout in dictis compactatis habetur, adiecto tamen vt, quia dicta facultas largiebatur tantum pro personis in annis annis discrecionis constitutis, reuerenter et deuote postulantis...“

„... concepta est forma plenior litterarum, dirigendarum ad principes et communitates circumuicinas regno Bohemie; bulle autem non fuerunt expedite, sed forme ipse erant Bohemis ostendende...“